

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 21 mars 2016
Nr. ref.:RK909/16

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI74/15

Parashtrues

Ekrem Jakupi

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 300/2014, të 8 dhjetorit 2014

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare dhe
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është dorëzuar nga z. Ekrem Jakupi nga Prishtina (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës), i përfaqësuar nga z. Ekrem Agushi, avokat nga Prishtina.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 300/2014, i 8 dhjetorit 2014, në lidhje me Aktgjykimin Ac. nr. 3945/2012, të Gjykatës së Apelit të Kosovës, të 14 shkurtit 2014, dhe Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Prishtinë, C1. nr. 302/07, të 1 marsit 2012.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të kontestuar të Gjykatës Supreme të Kosovës, Nr. 300/2014, të 8 dhjetorit 2014, i cili i është dorëzuar parashtruesit të kërkesës më 10 shkurt 2015.
4. Parashtruesi i kërkesës pretendon shkeljen e nenit 23 [Dinjiteti i Njeriut] dhe nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), në lidhje me kompensimin jomaterial për shkak të shkarkimit të paligjshëm nga puna.

Baza juridike

5. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës dhe në nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

6. Më 10 qershor 2015, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
7. Më 3 gusht 2015, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtarin Robert Carolan gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Bekim Sejdiu.
8. Më 17 shtator 2015, Gjykata njoftoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës dhe kërkoi nga ai të paraqesë prova lidhur me ditën e dorëzimit të vendimit të kontestuar. Të njëjtën ditë, një kopje e kërkesës u dërgua në Gjykatën Themelore në Prishtinë dhe në Gjykatën Supreme të Kosovës.
9. Më 28 shtator 2015, parashtruesi dorëzoi dëshmi të datës së dorëzimit të aktgjykimit të fundit të kontestuar.
10. Më 28 janar 2016, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

11. Më 20 tetor 2004, parashtruesi i kërkesës është pushuar nga puna nga punëdhënësi i tij ProCredit Bank në Prishtinë.

12. Në një datë të pacaktuar, parashtruesi parashtroi ankesë në Gjykatën e atëhershme Komunale në Prishtinë kundër ProCredit Bank në lidhje me largimin e tij nga puna.
13. Më 22 mars 2011, Gjykata Komunale në Prishtinë, me Aktgjykimin C. nr. 2142/09, anuloi si të paligjshëm vendimin e ProCredit Bank, me të cilin i ishte ndërprerë marrëdhënia e punës parashtruesit të kërkesës. Më 4 maj 2011, parashtruesi u kthye në vendin e tij të punës.
14. Në një datë të pacaktuar, parashtruesi parashtroi padi në Gjykatën Komunale në Prishtinë kundër ProCredit Bank, duke pretenduar kompensim për dëmet e pretenduara që ai pësoi si pasojë e shkarkimit të tij të paligjshëm nga puna, për fitimet e humbura dhe dëmin jomaterial të shkaktuar nga vuajtjet psikike dhe ankthit mendor në lidhje me largimin e tij nga puna.
15. Më 1 mars 2012, Gjykata Komunale në Prishtinë, me Aktgjykimin C1. nr. 302/07, aprovoi pjesërisht kërkesëpadinë e parashtruesit të kërkesës duke detyruar ProCredit Bank t'i paguajë parashtruesit kompensim për dëmin material të fitimit të humbur, për pagat e tij të papaguara, por refuzoi, si të pabazuar pretendimin e parashtruesit për kompensim për dëmin jomaterial për shkak të vuajtjes psikike dhe ankthit mendor në lidhje me largimin e tij nga puna. Gjykata arsyetoi, ndër të tjera, se: (i) neni 200 i Ligjit për Marrëdhëniet e Detyrimeve (në tekstin e mëtejshëm: LMD) nuk parasheh që kompensimi monetar do të jepet për dhembje të përjetuara psikike - ankthin mendor të përjetuar për shkak të pushimit nga puna dhe (ii) kërkesëpadia e parashtruesit në këtë pikë është e paafatshme për shkak se padia për të bërë një kërkesë të tillë është parashkruar.
16. Më 26 mars 2012, parashtruesi parashtroi ankesë në Gjykatën e Qarkut të atëhershme në Prishtinë kundër aktgjykimin të gjykatës së shkallës së parë, duke pretenduar shkelje esenciale të ligjit procedural, vlerësim të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike dhe aplikim të gabuar të së drejtës materiale. Parashtruesi i kërkesës kryesisht pretendoi se gjykata e shkallës së parë nuk ka marrë parasysh mendimet e ekspertëve mjekësorë lidhur me vuajtjet e tij psikike dhe ankthin mendor në lidhje me largimin e tij nga puna.
17. Më 1 janar 2013, hyri në fuqi Ligji për gjykatat, Nr. 03/L-199. Në bazë të nenit 17. 1. 2 të këtij ligji: *"Gjykata e Apelit themelohet si gjykatë e shkallës së dytë, me juridiksion territorial në gjithë Republikën e Kosovës. Selia e Gjykatës së Apelit është në Prishtinë"*.
18. Më 14 shkurt 2014, Gjykata e Apelit e Kosovës, me Aktgjykimin Ac. nr. 3945/2012, e refuzoi ankesën e parashtruesit si të pabazuar dhe vërtetoi aktgjykimin e gjykatës së shkallës së parë. Gjykata e Apelit pranoi vlerësimin faktik dhe juridik të bërë nga gjykata e shkallës së parë dhe aprovoi arsyetimin e saj duke konstatuar se neni 200 i LMD-së, nuk parasheh se kompensimi monetar do të jepet për dhimbje të përjetuar psikike - ankth mendor të përjetuar për shkak të pushimit nga puna.
19. Më 11 nëntor 2014, parashtruesi parashtroi kërkesë për revizion në Gjykatën Supreme të Kosovës, duke pretenduar zbatim të gabuar të ligjit material nga

ana e gjykatave të instancës më të ulët. Parashtruesi i kërkesës kryesisht pretendon se gjykatat më të ulëta kanë aplikuar gabimisht të drejtën materiale kur konstatuan se neni 200 i LMD-së nuk parasheh se kompensimi monetar do të jepet për dhimbje të përjetuar psikike - ankth mendor të përjetuar për shkak të pushimit nga puna.

20. Më 8 dhjetor 2014, Gjykata Supreme e Kosovës, me Aktgjykimin Rev. nr. 300/2014, refuzoi, si të pabazuar, kërkesën e parashtruesit për revizionin e Aktgjykimin të Gjykatës së Apelit.

21. Pjesa relevante e Aktgjykimin të Gjykatës Supreme thekson:

“Sipas vlerësimit të kësaj Gjykate, aktgjykimi i goditur nuk përmban të meta të cilat kishin me kontestuar ligjshmërinë e aktgjykimin lidhur me zbatimin e gabuar të së drejtës materiale me rastin e refuzimit të kërkesëpadisë së paditësit, kjo për faktin se kjo formë e dëmit të kontestit të punës në bazë të dispozitës së nenit 200 të LMD-së, që ka qenë në fuqi në kohën kontestuese, është i panjohur. Me paragrafin e parë të këtij neni shprehimisht përcaktohen dhe janë numëruar një për një personat që kanë të drejtën e shpërblimit të dëmit në të holla ... Me këtë dispozitë parashikohet mundësia e shpërblimit të dëmit në të holla për shkak të cenimit të ndjenjave në rastet kur palë e dëmtuar paraqiten të afërmit e personit i cili, për shkak të këtij dëmtimi, ka ngelur invalid i rëndë. Kjo len të kuptohet se të dëmtuarit kompensimi në emër të dëmit jomaterial mund të gjykohet vetëm atëherë kur lëndimi është manifestuar në një nga mënyrat e përmendura të dëmit... çka në rastin konkret sipas vlerësimit të drejtë të gjykatës së shkallës së dytë nuk qëndron. Duke pasur parasysh faktin se qoftë në bazë të ligjit apo në praktikën gjyqësore e drejta e shpërblimit të dëmit jomaterial me rastin e ndërprerjes së marrëdhënies së punës në mënyrë të kundërligjshme në kushtet e përcaktuara ligjore nuk është pranuar”.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

22. Parashtruesi pretendon se gjykatat e rregullta me vendimet e tyre, në rastin e tij, kanë shkelur nenin 23 [Dinjiteti i Njeriut] dhe 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës.

23. Parashtruesi i kërkesës pretendon se “gjykatat e cekura kanë bërë interpretim të gabuar të dispozitës së nenit 200 al. 1 të LMD-së i cili ka qenë ligj i zbatueshëm deri me dt. 20.12. 2012, kur ka hyrë në fuqi LMD-ja e R. Kosovës dhe në këtë mënyrë paditësit i janë shkelur rëndë të drejtat nga neni 31 (2) të Kushtetutës”.

24. Parashtruesi i kërkesës pretendon se “Gjykata Supreme në Prishtinë, si autoritet publik, me mospërfilljen për nocionin e dëmshpërblimit moral ka cenuar të drejtat individuale të paraqitësit të kërkesës të garantuara me nenin 23 të Kushtetutës”.

25. Për më tepër, parashtruesi i kërkesës pretendon se “deklarimi i kësaj Gjykate rreth kësaj çështjeje ndërlidhet drejtpërdrejtë edhe me obligimin dhe

inkurajimin e institucioneve shtetërore për të marrë parasysht më tepër çështjen e dëmshpërblimit moral”.

26. Në fund, parashtruesi i kërkesës kërkon nga Gjykata: (i) ta deklarojë kërkesën e tij të pranueshme, (ii) të mbajë një seancë dëgjimore në pajtim me rregullin 39 (2) të Rregullores së punës, (iii) të konstatojë se Gjykata Supreme ka shkelur të drejtat e parashtruesit të garantuara me nenin 23 të Kushtetutës dhe (iv) të përcaktojë ndonjë të drejtë apo përgjegjësi për palët në këtë kërkesë të cilat kjo Gjykatë e nderuar i konsideron ligjërisht të bazuara dhe të arsyetuara.

Pranueshmëria e kërkesës

27. Gjykata së pari vlerëson nëse parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe në Rregullore të punës.

28. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, i cili parasheh:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

29. Gjykata i referohet edhe nenit 48 të Ligjit, i cili parasheh:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj”.

30. Gjykata, më tej, merr parasysht rregullin 36 (1) (d) dhe (2) (b) të Rregullores së punës, i cili parasheh:

(1) *“Gjykata mund ta shqyrtojë një kërkesë nëse:*

*...
d) kërkesa nuk arsyetohet prima facie ose nuk është qartazi e pabazuar.*

(2) *Gjykata do të deklarojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:*

*...
(b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese”.*

31. Në rastin konkret, Gjykata vëren se gjykatat e rregullta e kthyen parashtruesin e kërkesës në vendin e tij të punës dhe urdhëruan punëdhënësin e tij që në emër të dëmit material - t’ia kompensojë pagat e papaguara parashtruesit të kërkesës; megjithatë, në përputhje me ligjin e aplikueshëm në atë kohë gjykatat e rregullta refuzuan kërkesëpadinë e parashtruesit të kërkesës në lidhje me dëmin jomaterial.

32. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se parashtruesi pretendon se *“gjykatat e cekura kanë bërë interpretim të gabuar të dispozitës së nenit 200 al. I të LMD-së i cili*

ka qenë ligj i zbatueshëm deri me dt.20.12.2012 kur ka hyrë në fuqi LMD-ja e R. Kosovës dhe në këtë mënyrë paditësit i janë shkelur rëndë të drejtat nga neni 31 (2) të Kushtetutës”.

33. Gjykata gjithashtu vëren se (i) gjykatat e rregullta arsyetuan se ligji i aplikueshëm në atë kohë nuk ka përmendur ankthin mendor të përjetuar për shkak të pushimit nga puna si një nga shkaqet që garanton kompensim në të holla, (ii) kërkesa e parashtruesit për dëmin jomaterial ishte e paafatshme për shkak të parashkrimit, dhe (iii) parashtruesi në thelb ankohet se gjykatat e rregullta duhet të kenë aplikuar një dispozitë ligjore në vend të një tjetre.
34. Në dritën e pretendimeve të bëra nga parashtruesi dhe arsyetimi i dhënë nga gjykatat e rregullta, Gjykata vlerëson se nuk është detyrë e saj që të merret me gabimet e fakteve ose të ligjit të kryera nga gjykatat e rregullta, përveç dhe për aq sa gabimet e tilla të mund të kenë cenuar të drejtat dhe liritë e mbrojtura me Kushtetutë. Ajo nuk mund të vlerësojë vetë faktet që kanë çuar një gjykatë të rregullt të nxjerrë një vendim në vend të një tjetri. Nëse do të ishte ndryshe, Gjykata do të kishte vepruar si gjykatë e shkallës së tretë apo të katërt, që do të ishte shpërfillje e kufijve të imponuar në veprimin e saj. (Shih rastin *Garcia Ruiz kundër Spanjës*, kërkesa nr. 30544/96, [DHM], Aktgjykimi i 21 janarit 1999, para. 28).
35. Në të vërtetë, është roli i gjykatave të rregullta që të interpretojnë dhe të zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih, *mutatis mutandis*, *Garcia Ruiz kundër Spanjës* [DHM], Nr. 30544/96, para. 28, Gjykata Evropiane për të Drejta të Njeriut [GJEDNJ] 1999-I).
36. Gjykata Kushtetuese rikujton se nuk është gjykatë e gjetjes së fakteve dhe se, vërtetimi i drejtë dhe i plotë i gjendjes faktike është juridiksion i plotë i gjykatave të rregullta, ndërsa roli i Gjykatës Kushtetuese është vetëm që të sigurojë pajtueshmërinë me të drejtat që garantohen me Kushtetutë dhe instrumente të tjera ligjore, prandaj, nuk mund të veprojë si “gjykatë e shkallës së katërt” (Shih rastin *Akdivar kundër Turqisë*, Nr. 21893/93, GJEDNJ, Aktgjykimi i 16 shtatorit 1996, para. 65, po ashtu *mutatis mutandis* në Rastin KI86/11, parashtrues i kërkesës *Milaim Berisha*, Aktvendim për papranueshmëri, i 5 prillit 2012).
37. Gjykata thekson se detyra e saj është të vërtetojë nëse procedurat në gjykatat e rregullta kanë qenë të drejta në tërësinë e tyre, duke përfshirë edhe mënyrën se si janë marrë provat (Shih rastin *Edwards kundër Mbretërisë së Bashkuar*, Nr. 13071/87, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejta të Njeriut, i 10 korrikut 1991).
38. Përfundimisht, Gjykata konsideron se parashtruesi vetëm numëron dhe në përgjithësi, përshkruan përmbajtjen e dispozitave kushtetuese pa dëshmuar saktësisht se si janë shkelur ato dispozita në rastin e tij siç kërkohet me nenin 48 të Ligjit.
39. Në këto rrethana, Gjykata konsideron se parashtruesi nuk i ka mbështetur pretendimet e tij për shkelje të të drejtave të tij themelore të njeriut të garantuara me Kushtetutë, sepse faktet e paraqitura nga ai nuk tregojnë në

asnjë mënyrë se Gjykata Supreme e Kosovës i ka mohuar atij të drejtat e garantuara me Kushtetutë.

40. Rrjedhimisht, kërkesa në baza kushtetuese është qartazi e pabazuar dhe duhet të deklarohet e papranueshme në pajtim me rregullin 36 (2) (b) të Rregullores së punës.
41. Sa i përket kërkesës së parashtruesit për të mbajtur seancën e shqyrtimit verbal, Gjykata i referohet nenit 20 të Ligjit:
- “1. Gjykata Kushtetuese vendos mbi çështjen pas mbarimit të seancës së shqyrtimit verbal. Palët kanë të drejtë të heqin dorë nga shqyrtimi verbal.*
- 2. Pavarësisht nga paragrafi 1 i këtij neni, sipas vlerësimit të saj, Gjykata mund të vendosë mbi çështjen që është objekt shqyrtimi kushtetues mbi bazën e shkresave të lëndës”.*
42. Gjykata konsideron se dokumentet që gjenden në kërkesë janë të mjaftueshme për të vendosur këtë rast sipas formulimit të paragrafit 2 të nenit 20, të Ligjit.
43. Prandaj, kërkesa e parashtruesit që të mbahet një seancë e shqyrtimit verbal refuzohet.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit dhe rregullit 36 (2) (b) të Rregullores së punës, me shumicë, më 28 janar 2016

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën si të papranueshme;
- II. T’UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Robert Carolan

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi